

SVAR PÅ INTERPELLATION FRÅN BARBRO LARSSON (C) OM LIPÖDEM

Barbro Larsson (C) frågar i en interpellation Tycker regionrådet, likt staten, att detta är en prioriterad patientgrupp? Hur mycket av statsbidraget har använts för patientgruppen med lipödem? Har det skapats några vårdkedjor för denna patientgrupp sett till primärvården, regionvården och specialistvård på universitetssjukhus (i vårt fall Uppsala akademiska sjukhus)? Hur svarar Region Västmanland staten gällande hur denna patientgrupp har fått tagit del av statsbidraget?

Svar

SBU gjorde en genomgång 2021: <https://www.sbu.se/sv/publikationer/SBU-utvarderar/lipodem---diagnostik-behandling-upplevelser-och-erfarenheter/>. Där fann man inte tillräcklig evidens för fettsugning. Kirurgisk behandling i form av fettsugning kan vara lämplig för vissa patienter, men indikationerna för att använda detta ingrepp vid lipödem är inte fastställda i Sverige. Det saknas också pålitliga data för vilken effekt som fettsugning har på lipödemets symtom. Vidare är det oklart hur länge denna behandling har effekt då det finns få vetenskapliga långtidsuppföljningar. Utifrån de oklarheterna fick Nationell programområde kirurgi och plastikkirurgi i uppdrag att genomföra en utredning med förnyad frågeställning. Arbetsgruppen konstaterar att det i nuläget saknas tillräckligt vetenskapligt underlag för att kunna lämna en rekommendation om kirurgisk behandling. Om kirurgisk behandling övervägs, bör den endast utföras inom ramen för forskning eller kliniska studier, där resultaten kan bidra till att stärka kunskapsläget.

Plastikkirurgerna har inte heller tagit fram några riktiga kriterier för vad som ska klassas som lipödem och gränsdragningen mot obesitas är inte alltid så enkel. Baserat på detta utför inte plastikkirurgen i Uppsala fettsugning för lipödem och vi har således ingenstans att remittera för detta.

Den behandling av lipödem som föreskrivs är kompressionsplagg, lymfdränage och fysisk aktivitet och kost. I primärvården finns det två vårdgivare med avtal (LOU) för lymfödembehandling, Deras uppdrag enligt avtal är behandling enligt konceptet Kombinerad Fysikalisk Ödemterapi, inkl. förskrivning av kompressionsmaterial. Av avtalen framgår att även andra behandlingsbara ödem såsom lipödem ingår i målgruppen. Båda leverantörer anger att de träffar patienter med lipödem.

Det finns ytterligare några fysioterapeuter i primärvården (vårdcentral och samverkansavtal) som har utbildning som lymfterapeut och kompetens inom kompressionsbehandling, även om de inte har ett specifikt avtal/uppdrag för den målgruppen. Det finns vårdkedjor på regional och nationell nivå för lipödem.

Gällande den forskning som nämns i interpellationen finns ingen kännedom på kirurgkliniken gällande detta utan hänvisar till universitetsklinikerna. Gällande fördelning av stadsbidrag kvinnohälsa har ingen specifik satsning kopplat till kirurgisk behandling av lipödem gjorts kopplat till det begränsade evidensläget.

Nationella programområdet kirurgi och plastikkirurgi följer forskningsläget och kirurgkliniken beaktar nya vårdprogram och behandlingsriktlinjer regelbundet. Då det inte finns plastikkirurgi inom region Västmanland är det inte sannolikt att Västmanland kommer bedriva forskning inom området lipödem däremot skulle patienter från Västmanland kunna inkluderas i studier via ett universitetssjukhus med plastikkirurgi.

Min åsikt är att alla patienter har rätt till vård utifrån den evidens som finns tillgänglig. Jag är också av åsikten att sjukvården i landet ska vara jämlik och att det därför är viktigt att förhålla sig de nationella program, riktlinjer och publikationer som finns.

Precis som regeringen arbetar regionstyret för att stärka kvinnors vård som generellt ligger sämre till på flera plan, men där förflyttningar skett också under denna mandatperiod. Personer med lipödem ska ha rätt till lika god vård som andra baserat på de rekommenderade behandlingsmetoder som finns.

Därmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Malin Gabrielsson (KD)

Regionråd